

Hyrynsalmi Siikalahti kivikautisen asuinpaikan tarkastus 2014

Hyrnsalmen Siikalahden kivikautisen asuinpaikan rajausta kattaa noin 88 metriä pitkä ja 44 metriä leveä alue Hyrynjärven rannalla (kartta 1). Järvi on säännöstelty, jonka takia maa rannassa on hyvin kulunutta. Muinaisjäännösalueen itäpäässä on kaksi terassia, joista alempi on noin 0,5 m ja ylempi noin 2-2,5 metriä veden yläpuolella. Ranta paikalla on matala ja se on paikoin hiekkaisa ja paikoin hyvin kivistä.

Kartta 1. Siikalahden kivikautisen asuinpaikan sijainti Hyrynjärven rannalla.

Siikalahden asuinpaikan rajausta kulkee idässä venevalkamaan johtavan tien kohdalla ja lännessä alue rajoittuu rannassa olevan mökkiin. Aluetta halkoo hiekkatie sekä rantaan että viereiselle mökille.

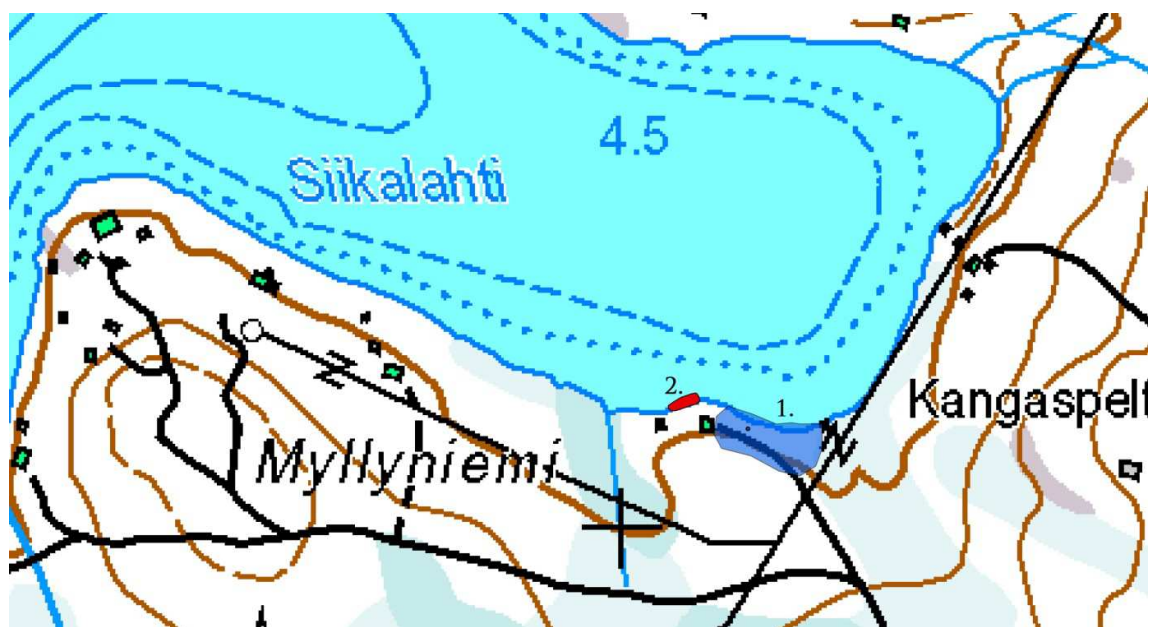
Alempi tasanne/terassi (kuva 1): Alempi terassi on hyvin veden kuluttamaa ja sen leveys vaihtelee 1-3 m välillä. Tälle terassille tehtiin yksi koepisto ja sitä kairattiin. Maannos oli kaikkialla normaalia. Rannassa oli jonkin verran soraa, jossa näkyi siellä täällä kvartsiakin. Yhtään iskosta tai esinettä ei kuitenkaan löydetty. Tältä terassilta tai vedestä ei löydetty merkkejä asuinpaikasta.

Ylempi tasanne/terassi (kuva 2): Terassi on noin 2-2,5 m nykyistä vedenpintaa korkeammalla. Ylempää terassia kairattiin tien ja törmän rannanpuoleisen reunan väliseltä mäntykankaalta. Kairauksista kävi ilmi, että terassin päällä on noin 10 cm huuhtoutumiskerros, jonka alla on puhdas hiekka. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa ei löydetty.

Mökin piha ja ranta (kuvat 3 ja 5): Mökin piha ja ranta ovat nykyisen muinaisjäännösalueen ulkopuolella. Mökin pihalle on tuotu hiekkaa ja pihaa on muutenkin muokattu, sillä rannassa on nähtävissä suodatinkangasta, joka pilkottaa maasta. Ranta paikalla on hyvin jyrkkä ja noin 1-1,5 m mökin pihaa alempana. Sitä on uimarannan kohdalta ilmeisesti raivattu kivistä ja tältä hiekkaiselta kohdalta löytyi useita ohuita ja melko pieniä kvartsi-iskoksia (kuva 4.). Rannan leveys on vain noin 1 m ja pituus n. 15 m. Rantatörmää yritettiin kairata, mutta tuloksena oli vain 10 cm paksuinen sorakerros. Maaperä pihan laidoilla oli erittäin kivikkoista.

Tutkimusten perusteella muinaisjäännöspiste ja -alue ovat väärässä paikassa. Tätä tukee myös Matti Huurteen vuoden 1960 inventointiraportin teksti ja kuva. Inventointiraportin mukaan silloiset löydöt ovat tulleet mökin tienoilta (Huurteen kuvassa on alue mökin ja sen länsipuolella olevan pienen joen/puron väliltä) ja alue on nykyään veden alla (kuva 6). Hiekkarantaa on enää näkyvissä vain mökkirannassa, josta kohteen ainoat löydöt tulivat. Muualla mökin luoteispuolella ranta oli niin kivikkoista, ettei siellä voinut tehdä havaintoja.

Ehdotus: Nykyistä muinaisjäännöspistettä ja -rajausta ehdotetaan siirrettäviksi oikeaan paikkaan. Kohteen keskikoordinaatit ovat: N= 7177095 ja E= 577053 (ETRS-TMFIN35). (Kartta 2) Veden korkeuden takia kivikautinen asuinpaikka on kokonaan veden alla ja siitä on merkkejä vain mökin rannassa. Rantaan on veden mukana huuhtoutunut jonkin verran kvartsi-iskoksia, joita ei tavattu alueella missään muualla. Myös Huurteen inventointiraportin kuvauksen ja kuvan perusteella asuinpaikka on jäänyt veden alle. Varsinaista rajausta kohteelle on vaikea tehdä ja nyt tehty perustuu rannalla näkyneisiin iskoksiin. Mitään suojeltavaa ei maa-alueella ole.

Kartta 2. Numero 1 Siikalahden muinaisjäännöskohteen sijainti ennen tarkastusta ja numero 2 tarkastuksen perusteella ehdotettu muinaisjäännösalue

Suomussalmi 21.5.2014

Hanna Kelola-Mäkeläinen

Hanna Kelola-Mäkeläinen

Kuva 1. Siikalahden muinaisjäännösalueen itälaitaa. Kuvassa rannan terassit.

Kuva 2. Ylempi terassi, jota halkoo mökille johtava tie. Alue on nykyistä muinaisjäännösalueetta.

Kuva 3. Mökin ranta, josta löytyi kvartsi-iskoksia.

Kuva 4. Rannalta löydettyjä kvartsi-iskoksia

Kuva 5. Mökin piha-alue. Kuvassa vasemman puoleisen männyn ja koivujen välissä on hiekkaranta, josta iskokset löytyivät.

Kuva 6. Mökin ranta. Kuvan keskivaiheilla näkyy rannassa hieman notkallaan oleva koivu, jonka vieressä on joki/oja. Huurteen vuoden 1960 inventointiraportin kuvassa näkyy tämä nimenomainen alue. Alue on tuolloin ollut kuiva